

- 1. Kantakaupungin muuttaminen pyöräkatualueeksi**
- 2. Töölönlahden ainutlaatuisen luonnon suojeleminen**
- 3. Lisäys asukasvalintojen kriteereihin**
- 4. Kuuden tunnin työpäivän kokeiluja Uudenmaan sote-alan työpaikoilla**
- 5. Ympäristörahaston perustaminen**
- 6. HSL:n lipun myöntäminen kaupungin työntekijöille ja ikäihmisille**
- 7. Helen Oy:n hintojen kohtuullistaminen**

Kantakaupungin muuttaminen pyöräkatualueeksi

Saapunut 20.07.2022 09:56

Organisaatio Kaupunginkanslia

Otsikko **Kuntalaisaloite: Kantakaupungin muuttaminen pyöräkatualueeksi**

Sisältö

Saate kunnalle

Kuntalaisaloite - Helsinki

Kantakaupungin muuttaminen pyöräkatualueeksi

Helsinki

Aloite luotu Kuntalaisaloite.fi-palveluun 20.7.2022

Aloitteen julkaisupäivämäärä 20.7.2022

Helsingin sanomien mielipidepalstalla ehdotettiin 16.6.2022 Helsingin keskustan katujen muuttamista pyöräkaduiksi. Vaadin, että kaupunginvaltuusto ottaa aloitteen kantakaupungin muuttamisesta pyöräkatualueeksi käsittelyyn nopeutetussa aikataulussa.

Helsinki kertoo omassa kaupunkistrategiassaan (Kasvun paikka 2021-2025) seuraavasti: "Kaupungistuminen toimii luonnon kannalta myönteisenä voimana, koska kaupungeissa on helppo elää ilmaston ja ympäristön kannalta kestävä elämää." Liikun kaikkialle pyörällä vuoden ympäri ja koen pyörällä kulkemisen paitsi tärkeänä arki- ja työmatkaliikuntana, myös tapana elää sellaista kestävä elämää, jota kaupunkistrategiassa peräänkuulutetaan. Tässä kohtaa en avaa pyöräilyn moninaisia terveyshyötyä tai sen nykyisiä, jopa hengenvaarallisia liikennejärjestelyä, sillä ne ovat enemmän kuin hyvin tunnistettuja. En avaudu myöskään laajemmin kevyen liikenteen väylien talvikunnossapidosta, johon resursseja ei tunnu koskaan olevan riittävästi, toisin kuin ajoneuvoväylien kunnossapitoon. En kuitenkaan voi olla pohtimatta, millä toimenpiteillä ympärivuotista pyöräilyä saadaan nykytilanteessa lisättyä, jos usein säiden armoille jätetyillä kevyen liikenteen väylillä liikkuminen on jopa nastarenkailla siikkoa masokismia.

Helsingin pyöräliikenteen kehittämissuunnitelmassa 2020-2025 kerrotaan pyöräilyn yleisyydestä kulkumuotona näin: "Pyöräliikenteen osuus kaikista matkoista on vaihdellut vuoden 2010 jälkeen vuosittain 9-11 % välillä. Kulkutapaosuus vuonna 2018 oli 11 %. Vuonna 2019 luku oli 9 %, eli hieman pienempi". Edellisen kehittämissuunnitelman tavoite oli kasvattaa pyöräilyn osuutta kulkumuotona 15 % vuoteen 2020 mennessä. Nykyisessä ohjelmassa tavoitellaan sitä, että vuonna 2035 pyörällä taitettaisiin vähintään 20 % kaikista matkoista, mikä on Helsingin hiilineutraaliustavoitteen toteutumisen kannalta välttämätön edellytys. Kuten pyöräilyn nykyisessä kehittämissuunnitelmassa kerrotaan: "Tavoitteen saavuttaminen edellyttää nykyisen kulkumuoto-osuuden trendin selkeää muutosta". Samaa aikaan Helsinki kertoo verkkosivuillaan 1.6.2022, että se ei tule saavuttamaan autoilun päästövähennysten osalta hiilineutraaliustavoitteen edellyttämää tasoa vuoteen 2030 mennessä nykyisillä toimenpiteillä.

Pyöräliikenteen kehittämisen ainoa merkitsevä onnistumisen kriteeri on pyöräliikenteen kulkumuoto-osuuden kasvaminen. Tässä työssä ei ole onnistuttu edellisellä ohjelmakaudella, kuten Helsinki on itse yllä todennut. Epäonnistuminen

ei kuitenkaan tunnu saaneen aikaan suurempia johtopäätöksiä valitun toimintalinjan toimivuudesta. Herääkin kysymys, tehdäänkö hiilineutraaliustavoitteen osalta samoin vuonna 2030, ja onko meillä siihen siinä vaiheessa enää varaa. Kehittämistyössä tavataan sanoa, että samanlaisia ratkaisuja käytettäessä ei voida odottaa erilaisia lopputuloksia. Kehittämissuunnitelman olemassaolo tai siihen kirjatut hyvät aiheet eivät saa muutosta aikaan, vaan on viimeinkin aika tehdä jotain uudella tavalla.

Analogiana voidaan ajatella puiden istuttamista ilmastonmuutoksen vaikutusten ehkäisemiksi. Jos Helsinki haluaa lähitulevaisuudessa luoda kaupunkiin helleaaltoja tasaavia mikroilmastoja jo hyväksytyin Omastadi -ehdotuksen mukaisesti 100 000 puuta istuttamalla, kaikki nuo taimet tulisi jo olla maassa. Ei siis riitä, että vuoden 2023 aikana istutetaan 100 puuta. Samaa logiikkaa käyttäen halu liikennekulttuurin muutokseen pitää olla nyt, jos Helsinki todellisuudessa haluaa tavoitteensa pyöräliikenteen kehittämisessä saavuttaa. Emmehän voi esimerkiksi olettaa, että tulevaisuuden ikääntyneet liikkuvat enemmän jalan ja pyörällä, jos emme nyt tee pikaisesti toimenpiteitä sen edistämiseksi, että tämän päivän keski-ikäisten liikkumistavat muuttuvat kevyttä liikennettä suosiviksi. Mainittakoon, että ikääntyneiden liikkumisen lisääminen on Helsingin kaupunkiyhteinen tavoite.

Peräänkuulutan uutta tekemisen tapaa kaupungin poliittisessa johdossa ja viranhaltijakunnassa. Missä on kokeilujen ja uusien innovaatioiden poliittinen kunnianhimo kevyen liikenteen lisäämiseksi, missä yhteiskehittämisen mahdollisuudet? Mikään ei ymmärtääkseni estä sitä, etteikö asetettuja tavoitteita voitaisi pyrkiä saavuttamaan jo ennen niille määriteltyä takarajaa.

Se, että jonkun asian tekeminen on periaatteessa mahdollista tai sallittua, kuten pyöräily keskustassa, ei ole kannustin todellisuudessa tehdä näin, jos kaikki muut kannustimet puuttuvat. Jos taas olosuhteita muutetaan ja kannustimia lisätään, myös toiminta muuttuu. Henkilökohtaisesti en koskaan asioi keskustassa pyöräilyn vaarallisuuden vuoksi, vaikka keskustan liikkeet ovat lähiliikkeitäni. Samaa aikaa kun ollaan huolissaan keskustan elinvoimaisuudesta, voitaisiin miettiä olisiko kaltaisiani muitakin, joiden ostovoima jää nykytilanteessa käyttämättä. Jos keskustan elävyys halutaan säilyttää ja viihtyisyyttä lisätä, on kevyellä liikenteellä oltava tilaa ja turva liikkua ja mahdollisuus hyödyntää kaupunkitilaa myös yhteisöllisyyteen.

Kantakaupungin osalta pyöräilyä ei käytännössä ole mahdollista kehittää muutoin kuin pyöräkatujen kautta. Keskustan osalta pyöräkatuja on käytännössä olemassa jo mm. Kruunuhaassa, Kaartinkaupungissa ja Katajanokalla, jossa tilaa ei yksinkertaisesti ole erillisten pyöräkaistojen rakentamiseen. Toisaalta puolentoista metrin levyinen kaksisuuntainen kevyen liikenteen väylä lisää harvojen turvallisuutta tai intoa pyöräilyyn. Kokemukseni mukaan liikennekulttuuri muuttuu vasta sitten, kun pyöräilijöistä tulee riittävän suuri haitta ajoneuvoliikenteelle. Tähänhän pyöräkaduilla pyritään. Kun erillisistä pyöräkaistoista siirrytään pyöräkatuihin, saavutetaan samalla muitakin etuja; tilaa vapautuu puuston lisäämiselle myös kantakaupunkiin ja muun muassa ajoneuvojen aiheuttama melukuorma vähenee ajoneupeuksien alentuessa.

Suositan kaupunginvaltuuston jäsenille liikkumista Helsingin keskustassa jalan tai pyörällä tai istuskelua esimerkiksi Esplanadin puistossa ja arvioimaan itse, vastaako kaupunki ja tällä hetkellä suunnitellut toimenpiteet kaupungin itsensä asettamiin strategisiin tavoitteisiin esimerkiksi kaupungin viihtyisyyden lisäämisen osalta. Mitä Helsingin kaupunkisuunnittelusta kertoo se, että yhden kaupungin upeimpien jugend-alueiden läpi Pohjoisrannassa kulkee nelikaistainen autotie. Niin kauan kuin Helsinki halutaan säilyttää yhtenä isona autotienä, ei mikään todellisuudessa muutu. Nyt eletään sellaista historian hetkeä, jossa sulan hattuunsa saa se, joka tekee sijoituksia tulevaisuuteen. Jos Helsinki haluaa

todellisuudessa olla kestävä kehityksen edelläkävijä, kuten se itseään tituleeraa, sen pitäisi jo itse ehdottaa kaupunkiliikenteen edellä kuvatun kaltaista muutosta.

Helsingin tulisi päättää, haluaako se olla kestävä elämäntavan näkökulmasta maailman toimivin kaupunki, eikä tämän päätöksen pitäisi olla kovinkaan vaikea. Jos Helen pystyy lopettamaan hiilenpolton viisi vuotta etujassa, osoittaa se, että kestävyuden mukaisia päätöksiä on mahdollista tehdä, jos halukkuutta ja selkärankaa löytyy. Sitä tulisi löytyä nyt myös liikennekulttuurin muuttamiseen. Kannustan päättäjiä myös tutustumaan Traficommin uusimpaan kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelman valtionavustushakuun, joka on avoinna 30.9.2022 asti. Kaupungin strategisten tavoitteiden saavuttamiseen on tältäkin osin taas veronmaksajien rahaa tarjolla.

Vastuuhenkilö

Marjut Karlsson, Helsinki / Helsingfors

Alla on linkki aloitteen julkiselle sivulle Kuntalaisaloite.fi-palvelussa.
<https://www.kuntalaisaloite.fi/fi/aloite/27652>

Jos aloitteeseen on lisätty video

Video on katseltavissa aloitteen sivulla Kuntalaisaloite.fi-palvelussa.

Kunta voi lisätä vastauksen aloitteelle kuntalaisaloite.fi palvelussa tekstinä ja/tai liitetiedostona.

Kunnan vastaus tulee julkiseksi verkkopalvelussa.

Huom. Kunnan vastaus ei saa ilman henkilön lupaa sisältää yksityishenkilön nimeä, sähköpostiosoitetta, puhelinnumeroa tai muuta yksityistä henkilötietoa.

Lisää kunnan vastaus aloitteeseen:

<https://www.kuntalaisaloite.fi/fi/municipality-login?management=UXcwhKHqGxgwzSilCgatZnKWr2oFA2CXShJ3YIe6>

Tämä viesti lähetettiin Kuntalaisaloite.fi-palvelun kautta.

Katso aloite palvelussa

<https://www.kuntalaisaloite.fi/fi/aloite/27652>

Epäiletkö että viesti tuli väärään osoitteeseen? Ole hyvä ja poista tämä viesti.

Lähettiläjä

Marjut Karlsson

Yhteystiedot

20.02.2023

Apulaispormestari

Marjut Karlsson

Kunnan asukkaan aloite kantakaupungin muuttamiseksi pyöräka- tualueeksi

HEL 2022-009248 T 08 00 04

Hyvä Marjut Karlsson, kiitos erittäin hyvin perustellusta aloitteestanne! Kuvaillette asioita, joiden puolesta olen tehnyt töitä - välillä vaikeissakin olosuhteissa - koko sen ajan, kun olen toiminut Helsingissä luottamus-
henkilönä. Paljon on yritetty, välillä ollaan epäonnistuttu, mutta edelleen ponnistellaan sen eteen, että helsinkiläiset voisivat vielä aikaisempaa suuremmalla osuudella liikkua kävellen, pyöräillen ja julkisella liikenteellä matkustaen.

Varsinaisesta pyöräkatu-kysymyksestä on saatu kaupunkiympäristön toimialan lausunto, joka on liitteenä.

Kulikutapaosuuksia tarkasteltaessa on tosiaan kohdattava tosiasiat: emme ole saaneet pyöräilyn osuutta nousemaan tavoitellulla tavalla. Autoilun osuus ei kuitenkaan ole noussut ja kävely on yllättänyt meidät positiivisesti. Kävelyn osuus on ollut jo usean vuoden nousussa ja ampaisi korona-aikana vielä kovempaan nousuun, joka ei pandemian väistyttyä ole juurikaan laantunut.

Helsingissä on onnistuttu pitämään autoilun kulikutapaosuus muuttomattomana vaikka väestö on kasvanut. Olemme madaltaneet nopeusrajoituksia, rakentaneet pyöräilyn väyliä ja ensi kesänä saamme nauttia uudenlaisesta Esplanadista, jolla saa kävellä ja oleskella entistä laajemmalla alueella. Myös pyöräilyn olosuhteet paranevat kun Etelä-Esplanadille saadaan pyöräkaista. Esplanadin vaikutus tulee ulottumaan Pohjoisrantaan ja toivottavasti koko keskustan alueelle.

Liikenteen päästöt ovat tosiaan hiilineutraalisuustavoitteemme saavuttamisen kompastuskivi. Olemme monien muiden eurooppalaisten kaupunkien tavoin valmiita rajoittamaan yksityisautoilua, vaikka emme ole saaneet siihen apua mm. liikenteen hinnoittelun mahdollistamalla lainsäädännöllä. Olemme kartoittaneet tekemiemme päätösten vaikutusta

20.02.2023

Apulaispormestari

liikenteen päästöihin, jotta voimme arvioida tarvetta lisätoimenpiteille. Raportti löytyy täältä:

<https://helsinginilmastoteot.fi/wp-content/uploads/2019/06/Helsingin-liikenteen-kasvihuonekaasupaastot-BAU-kehitys-raportti.pdf>

Kaupunkeja on maailmansotien jälkeen rakennettu hyvin autolähtöisesti. Helsinki välttyi täpärästi nykypäivänä hurjilta näyttäviltä Smith ja Polvisen suunnitelmilta. Nykyiset prioriteettimme eivät aina näy käytännössä, esimerkiksi mainitsemasanne talvikunnossapidossa on ajoittain vaikuttanut siltä, että panostetaan ensin ja enemmän ajoratoihin kuin jalkakäytäviin ja pyöräteihin.

Kuten strategiassa on linjattu, panostamme käveltävään ja viihtyisään kaupunkitilaan. Olemme myös linjanneet, että parannamme kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita. "Toteutamme pyöräliikenteen kehittämisohjelmaa määrätietoisesti. Vauhditamme baanaverkon ja kantakaupungin tavoiteverkon rakentumista."

Työtä on vielä paljon jäljellä, mutta valtuusto on sitoutunut tekemään sijoituksia tulevaisuuteen ja, kuten kirjoititte, toivon, että saamme tästä työstä sulan hattuumme.

Lisätiedot

Anna Villeneuve, erityisasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Apulaispormestari

Liitteet

- 1 [Kunnan asukkaan aloite, 20.7.2022, kantakaupungin muuttaminen pyöräkatualueeksi](#)

20.02.2023

Apulaispormestari

Anni Sinnemäki
apulaispormestari

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

16.9.2022

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja

**Kaupunkiympäristön toimialan lausunto kunnan asukkaan aloittees-
ta koskien Helsingin kantakaupungin muuttamista pyöräkatualu-
eeksi**

HEL 2022-009248 T 08 00 04

Lausunto

Aloitteen taustalla oleva tarve rauhoittaa kantakaupungin autoliikennettä on hyvin perusteltu. Keskusta-alueelle onkin käynnistetty liikennejärjestelmäsuunnitelman laatiminen, jossa tarkastellaan tämän ja ensi vuoden aikana keskustan liikkumisympäristöä ja sen saavutettavuutta eri kulkumuodoilla. Lisäksi kaupunkiympäristölautakunta on hyväksynyt 12.10.2021 katuverkon toiminnallista luokitusta koskevat periaatteet ohjeellisena noudatettavaksi.

Pyöräkatu on erinomainen pyöräliikenteen pääreitit fyysinen toteutus sellaisilla kaduilla, joilla autoliikenteen liikennemäärien ja ajonopeuksien valossa esimerkiksi erotellun pyöräliikenteen baanarakentaminen ei ole tarkoituksenmukaista. Pyöräkatu on kuitenkin yleisesti ratkaisu vain pyöräliikenteen pääreiteillä niin Suomessa kuin esimerkiksi Alankomaissa ja Tanskassa. Näin ollen kaikkien kantakaupungin tonttikatujen muuttaminen pyöräkaduiksi ei ole lähtökohtaisesti tarkoituksenmukaista eikä pyöräliikenteen suunnittelun periaatteiden mukaista. Katuverkon toimiva jäsentely ns. liikennekaduiksi ja rauhallisiksi paikalliskaduiksi on pyöräliikenteen tasavertaisen integroinnin osalta kaiken lähtökohta.

Pyöräliikennettä esiintyy kaikilla kantakaupungin kaduilla ja näin ollen jokaisella kadulla on pyöräliikenteen osalta tarpeita, jotka edellyttävät oikeiden ratkaisujen toteuttamista oikeisiin paikkoihin. Autoliikenteen kannalta merkittävillä pää- ja kokoojakaduilla lähtökohtana on pyöräliikenteen erottelu autoliikenteestä. Paikalliskaduilla, joita ovat tonttikadut ja paikalliset kokoojakadut, lähtökohtana tulisi olla autoliikenteen määrien minimointi ja nopeuksien hillintä 30 kilometriin tunnissa, jolloin pyörä- ja autoliikenteen sekoittaminen samaan tilaan luo olosuhteet turvaliselle ja miellyttävälle pyörällä ajamiselle. Pyöräliikenteen pääverkkoon kuulumattomilla tonttikaduilla pyöräkatu ei ole tavoiteltava ratkaisu, sillä tällöin pyöräkatu menettää erityismerkityksensä hierarkkisesti rakentuvassa liikenneverkossa. Paikalliskaduilla sijoittuvilla pyöräliikenteen pääreiteillä pyöräkatu on toimiva ratkaisu osoittamaan, missä menee pääverkon yhteys.

16.9.2022

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja

Kantakaupungissa pyörän käyttöön liittyy paljon epävarmuuksia, sillä siellä on runsaasti paikallisverkkoon luokiteltuja katuja, joilla toteutuneet autoliikenteen määrät edellyttäisivät pyöräliikenteen erottelua. Erotteluun ei kuitenkaan helposti ole löydettävissä tilaa. Jotkut näistä kaduista on pyöräliikenteen tavoiteverkossa merkitty pääreiteiksi, ja niihin yhtenä mahdollisena ratkaisuna voisi olla pyöräkatu. Toimivan ja turvallisen pyöräkadun toteutuksen edellytyksenä on läpiajavan autoliikenteen ohjaaminen pääverkon kaduille. Pyöräliikenteen turvallisuuden näkökulmasta myös niillä paikallisverkon kaduilla, jotka eivät ole pyöräliikenteen pääreittejä, tulisi tarkastella nykyistä selkeämmän hierarkkisen autoliikenteen verkon toteuttamista.

Syksyllä käynnistyneen ydinkeskustan liikennejärjestelmäsuunnitelman laatimisen yhteydessä on tarkoitus tarkastella myös pyöräliikenteen tavoiteverkon täydentämistä. Keskustan pyöräliikenneverkon päivittämisen jälkeen tulee ajankohtaiseksi aloittaa yksityiskohtaisempi suunnittelu, jonka yhteydessä arvioidaan pyöräkatujen lisäämismahdollisuuksia keskustan paikalliskaduilla. Pyöräliikenteen pääverkkoon kuulumattomilla paikalliskaduilla on perusteltua nojautua esimerkiksi liikenteen rauhoittamisen periaatteisiin. Pyöräkadut ovat siis mahdollinen työkalu, mutta aloitteessa ehdotettu laajamittainen toteutus koko kantakaupungin alueella ei ole tarkoituksenmukainen.

Lausuntopyyntö

Kunnan asukas on tehnyt aloitteen, jossa esitetään kantakaupungin muuttamista pyöräkatualueeksi. Aloite on tämän lausunnon liitteenä.

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristön toimialaa antamaan lausunnon 16.9.2022 mennessä.

Lisätiedot

Oskari Kaupinmäki, liikennesuunnittelija, puhelin: 310 22589
oskari.kaupinmaki(a)hel.fi

Ville Lehmuskoski
kaupunkiympäristön toimiala-
johtaja

Liitteet

1 [Kunnan asukkaan aloite, 20.7.2022, kantakaupungin muuttaminen pyöräkatualueeksi](#)

Töölönlahden ainutlaatuisen luonnon suojeleminen

Töölö-Seura ry
Töölön kaupunginosat – Töölö ry
Kallio-Seura ry
Kruununhaan asukasyhdistys ry
Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry

ALOITE 12.9.2022

Helsingin kaupunki
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Töölönlahden ainutlaatuinen luonto on suojeltava

Töölönlahti on ainutlaatuinen virkistys- ja luontoalue Suomen pääkaupungin sydämessä. Se tarjoaa kymmenilletuhansille kaupungin asukkaille mahdollisuuden päivittäiseen luonnon tarkkailuun ja liikuntaan. Tämän luontoalueen säilyminen nykyisenlaisena virkistysalueena on turvattava.

Me allekirjoittaneet kansalaisjärjestöt esitämme, että Helsingin kaupunki ryhtyy kiireellisiin toimiin Töölönlahden vesialueen, sen rantojen ja näihin liittyvän lähiluonnon ja linnuston suojelemiseksi. **Tavoitteemme:**

- **Tavoite 1:** Esitämme Töölönlahdelle luonnonsuojelualueeksi vesialuetta ja rantoja oheisen kaupungin luontotietojärjestelmän tärkeän lintualueen rajauksen mukaisena (liite 1). Tavoitteena tulee olla etenkin Töölönlahden rikkaan ja monipuolisen linnuston ja muun luonnon suojelu (linkit 1–3).
- **Tavoite 2:** Esitämme lisäksi, että luonnonsuojelualueen perustamisen yhteydessä Töölönlahden vesialueen ja rantojen ympärille on määriteltävä riittävän laaja rakentamaton vihersuojavyöhyke (liite 2). Tämä suojaa Töölönlahden vesialueen ja rantojen tulevaa luonnonsuojelualuetta ympäri Töölönlahden.

Vihersuojavyöhykkeeseen tulee kuulua kaikki Töölönlahden rantoihin liittyvät viheralueet tai sellaiseksi muutettavissa olevat alueet. Vihersuojavyöhyke voisi etelässä ulottua itä-länsisuuntaiseen Töölönlahdenkatuun.

Luonnonsuojelualue suojavyöhykkeineen tulee huomioida Töölönlahden alueen puistojen puistosuunnitelmissa. Tavoitteena on myös oltava Töölönlahden alueen liittäminen kokonaan, vesialueineen ja puistoineen, kansalliseen kaupunkipuistoon, jota valmistellaan Keskuspuiston ja Haltialan muodostaman ytimen pohjalta.

Perustettavan luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksissä on kiinnitettävä huomiota etenkin siihen, ettei Töölönlahdelle saa tuoda sellaista toimintaa ja tapahtumia, jotka häiritsevät lahdella pesivää linnustoa. Moottoriveneiden ja -laitteiden käyttökieltoa on jatkettava vesialueella.

Niiltä osin kuin luonnonsuojelualueen vesi- tai maa-alueiden omistus on Suomen valtiolla esitämme, että kaupunki neuvottelee valtion kanssa siitä, että valtio omalta osaltaan mahdollistaa esityksemme Töölönlahden vesi- ja maa-alueiden luonnon suojelusta.

Luonnonsuojelualue suojavyöhykkeineen Töölönlahden alueella tukisi tämän vihreän keitaan säilymistä jälkipolville. Ilman erillistä suojeluohjelmaa Töölönlahtea uhkaa hiljattainen supistuminen kuten monella muulla Helsingin luontoalueella on jo tapahtunut.

Helsingissä 12.9.2022

Töölö-Seura ry:n puolesta:

Matti Niiranen, puheenjohtaja & Anneli Sarajärvi, sihteeri

Töölön kaupunginosat – Töölö ry:n puolesta:

Markku Koivusalo, puheenjohtaja

Kallio-Seura ry:n puolesta:

Juha Koskinen, puheenjohtaja & Olli Turunen, sihteeri

Kruununhaan asukasyhdistys ry:n puolesta:

Leena Nousiainen, puheenjohtaja

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry:n puolesta:

Antti Halkka, puheenjohtaja & Emilia Pippola, järjestösihteeri

Liitteet ja linkit:

Liite 1 Kartta: Töölönlahden tärkeän lintualueen rajaus

Liite 2 Kartta: Vihersuojavyöhyke

Linkki 1 Raportti Töölönlahden linnustosta vuonna 2021: <https://www.vanha.tringa.fi/wp-content/uploads/2022/02/Toolonlahden-linnusto-2021.pdf>

Linkki 2 GEOn luontopäivän ennätystempauksessa kaupunkiluonnosta bongattiin yli 750 lajia: <https://luomus.fi/fi/geon-luontopaivan-ennatystempauksessa-kaupunkiluonnosta-bongattiin-yli-750-lajia>

Linkki 3 Lintuharrastaja Marja Saarisen blogi: <http://marjalintu.blogspot.com>

Lisätiedot:

Emilia Pippola, järjestösihteeri, Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry: helsy@sll.fi / puh. 050 3011633

Matti Niiranen, puheenjohtaja, Töölö-Seura ry, matti.niiranen@welho.com / puh. 040 5019192

Markku Koivusalo, puheenjohtaja, Töölön kaupunginosat – Töölö ry, markku.koivusalo@helsinki.fi / puh. 050 3385771

Juha Koskinen, puheenjohtaja, Kallio-Seura ry, onkimaa09@gmail.com / puh. 050 4408293

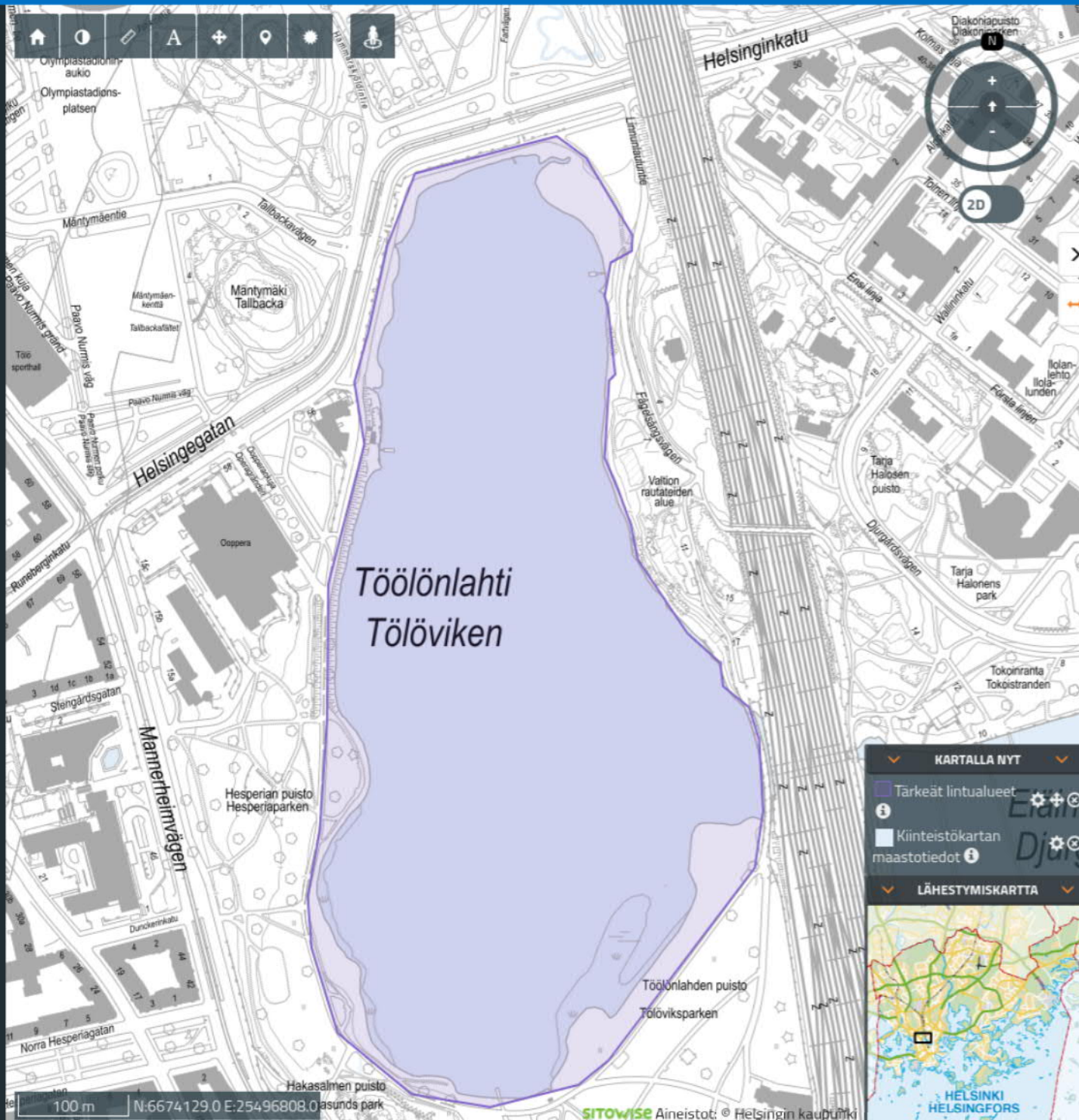
Leena Nousiainen, puheenjohtaja, Kruununhaan asukasyhdistys ry, puheenjohtajaj@krunikka.fi

Aineistot

Rajaa aineistoja

Piilota valikkopuu

- Kaupunkitilaohje
- Jalankulku ja pyöräily
- Nimistö
- OmaStadi
- Laserkeilausaineistot
- Maastomalliaineistot
- Rinnevarjostukset
- Kulttuuriympäristöt
- Ympäristö ja luonto
 - Rauhoitetut kohteet
 - Rauhoitettavat kohteet
 - Arvokkaat luontokohteet
 - Arvokkaat kasvikohteet
 - Tärkeät lintualueet
 - Tärkeät lepakoalueet
 - Arvokkaat geologiset kohteet
 - Tärkeät matelija- ja sammakkoeläinalueet
 - Kääpäkohteet
 - Metsäkohteet
 - Liito-oravan ydinalueet
 - Liito-oravan elinalueet
 - Lahokaviosammalen elinympäristöt
 - Lahokaviosammalen tukialueet
 - Lahokaviosammalhavainnot
 - B5 Arvonittyy
 - Perinnemaisemia
- Liito-oravaverkosto 2021
- Metsä- ja puustoinen verkosto 2019
- Niittyverkosto 2021
- Luontotyyppiaineistoja
- Luontoselvityksiä
- Vesi ja meri
- Muu luontotieto
- Seudullinen maanpinta-aineisto (2020)

Näytä aloittaessa

Työt ja tapahtumat kadu-
tasalla

27.7.2022
Valtaosa katujen ja puistojen on tällä hetkellä tilanteessa, jossa Taustajärjestelmään liittyvät häiriöt. Pahoittelemme häiriötä. -Karttapalvelun ylläpito

Valtion arkistojen vanhojen
Karttapalvelussa

24.3.2022
Helsingin karttapalvelus on nyt Suomen valtiollisten arkistojen pitämä karttaa (1749), rekisteröityä ja sen käyttöä on mahdollista. Tarkoituksena on lisätä itsenäistymiseen saakka. Tarkoituksena on voisi esim. bongata muinaisten sijaintia. Kartat löytyvät Tiedot & ohjeet > Muiden tuottajien aineistot > Muiden tuottajien aineistot. -Karttapalvelun ylläpito

Vuoden 2022 aineistolisäys

8.1.2022
Vuonna 2022 Karttapalvelus on lisännyt mielenkiintoisia aineistoja, jotka sisältävät ilmakuvia, niittyverkoston ja vuoden laserkeilausaineistot. Liikenneonnettomuudet vuodelta 2019 ja -20 luvulla. Ne löytyvät hakusanoja aineistohakua (aineistoja). -Karttapalvelun ylläpito

Syksyn 2021 aineistolisäys

18.12.2021
Syksyn 2021 kuluessa Karttapalvelus on lisännyt monenlaisia mielenkiintoisia aineistoja vuodelta 2020-21, maanalaisten ydinalueiden tavoitteellinen viher- ja vesiverkoston sekä orto- ja väärävirtojen kartat kesäkuulta. Ne löytyvät hakusanoja aineistohakua (aineistoja). -Karttapalvelun ylläpito

Uusia toimintoja Karttapalvelussa

18.6.2021

Map navigation toolbar containing icons for home, search, pan, zoom in, zoom out, and a location pin.

200 m N:6674374.7 E:25497482.6

SITOWISE Aineistot, Helsingin kaupunki

27.02.2023

Kunnan jäsenen aloite luonnonsuojelualueen ja vihersuojavyöhykkeen perustamisesta Töölönlahdelle

HEL 2022-010804 T 11 01 04

Hyvät Töölö-Seura ry, Töölön kaupunginosat – Töölö ry, Kallio-Seura ry, Kruununhaan asukasyhdistys ry ja Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry, kiitos aloitteestanne!

Kaupunkiympäristölautakunta on 14.2.2023 lausunut aloitteestanne ja totesi, että "Töölönlahden ekologinen tila on kohentunut ja sen linnustoarvot suuret. Sen vesialue soveltuu luontoarvojensa puolesta luonnonsuojelualueeksi. Sen sijainti on niin keskeinen, että se tarjoaa jo nykyisin hyvin suurelle määrälle asukkaita ja vierailijoita mahdollisuuden lähiluontoelämykseen. Tämän turvaamiselle kauas tulevaisuuteen luonnonsuojelualueen status tarjoaisi parhaat edellytykset."

Kaupunkiympäristölautakunta puolsi kaupungin omistaman Töölönlahden vesialueen osan rauhoittamisen tutkimista koko kaupungin kattavan luonnonsuojeluohjelman yhteydessä. Luonnonsuojeluohjelma valmistellaan vuosina 2023 ja 2024, ja sen on tarkoitus tulla voimaan vuonna 2025. Lautakunnan lausunto on liitteenä.

Olen iloinen, että lautakunta lausui yksimielisesti näin. Toivon, että herkkyydet saadaan ratkaistua tavalla, joka suojaa linnustoa ja luontoa antaen samalla meille kaikille mahdollisuuden virkistäytyä Helsingin sydämessä.

Lisätiedot

Anna Villeneuve, erityisasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 [Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto](#)

27.02.2023

Anni Sinnemäki
apulaispormestari

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

14.02.2023

Asia/4

§ 92

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle kunnan asukkaan aloitteesta, jossa esitetään luonnonsuojelun alueen ja vihersuojavyöhykkeen perustamista Töölönlahdelle

HEL 2022-010804 T 11 01 04

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunkiympäristölautakunta totesi, että Töölönlahden ekologinen tila on kohentunut ja sen linnustoarvot suuret. Sen vesialue soveltuu luontoarvojensa puolesta luonnonsuojelun alueeksi. Sen sijainti on niin keskeinen, että se tarjoaa jo nykyisin hyvin suurelle määrälle asukkaita ja vierailijoita mahdollisuuden lähiluontoelämykseen. Tämän turvaamiselle kauas tulevaisuuteen luonnonsuojelun alueen status tarjoaisi parhaat edellytykset.

Kaupunkiympäristölautakunta puolsi kaupungin omistaman Töölönlahden vesialueen osan rauhoittamisen tutkimista koko kaupungin kattavan luonnonsuojeluohjelman yhteydessä, joka valmistellaan 2023-24 ja jonka on tarkoitus tulla voimaan 2025.

Kaupunkiympäristölautakunta huomautti kuitenkin, että ennakkotapausta näin vilkkaasta virkistyskäytöstä luonnonsuojelun alueen sisällä ja ympäristössä ei Helsingistä ole. Positiiviseen ratkaisuun päädyttyä Töölönlahdesta voidaan saada mallia luonnonsuojelun alueiden valmisteluun laajemminkin. Kun saatavilla olevan virkistysalueen pinta-ala asukasta kohden pienenee ja luonnonsuojelun alueiden määrää lisätään, tarvitaan tulevaisuudessa innovatiivisia yhteiskäyttöratkaisuja.

Kaupunkiympäristölautakunta totesi, että kaupunkistrategiassa asetettu tavoite, viisi uutta luonnonsuojelun aluetta vuodessa valtuustokauden ajan, on erittäin vaativa niitä valmistelevien asiantuntijoiden työajan puitteissa, ellei luovuta ympäristöpalvelujen noudattamasta periaatteesta valmistella hoito- ja käyttösuunnitelma kullekin alueelle rauhoitus päätöksen yhteydessä. Töölönlahti tulisi olemaan paljon keskimääräistä työlämpi suunnittelun kohde. Se vaatisi tarkkaa rauhoitusmääräysten pohdintaa, jotta virkistyskäyttöä rajoitettaisiin vain sen verran kuin linnuston menestykselle ja muiden luontoarvojen säilymiselle on tarpeen. Myös tarvittava vuorovaikutusprosessi koskisi laajempia asukasryhmiä kuin koskaan aikaisemmin.

Kysymys suojavihervyöhykkeestä on ratkaistava kaavoituksessa, mahdollisesti liittämällä alue kansallisen kaupunkipuiston osaksi, mutta lautakunta ei pidä mielekkäänä Töölönlahden merkittävien luontoarvojen suojelua koskevien päätösten kytkemistä kaupunkipuistoratkaisuun.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Raimo Pakarinen, ympäristötarkastaja (luonnonsuojelu), puhelin: 310 31534
raimo.pakarinen(a)hel.fi
Jari-Pekka Pääkkönen, tiimipäällikkö (vesiensuojelu), puhelin: 310 31536
jari-pekka.paakkonen(a)hel.fi
Lasse Toivanen, projektinjohtaja (tulvaportti ja pumppaamo), puhelin: 09 310 39343
lasse.toivanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 [Aloite 12.9.2022](#)
- 2 [Aloite 12.9.2022, liite, kartta](#)
- 3 [Aloite 12.9.2022, liite, kartta, vihersuojavyöhyke](#)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Järjestöjen aloite

Töölö-Seura ry, Töölön kaupunginosat – Töölö ry, Kallio-Seura ry, Kruununhaan asukasyhdistys ry ja Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry ovat esittäneet 13.9.2022 päivätyssä aloitteessaan Töölönlahden vesialueelle luonnonsuojelun alueen perustamista (tavoite 1) ja sitä ympäröivän vihersuojavyöhykkeen määrittelyä (tavoite 2).

Tavoite 1: Vesialueen rauhoittaminen luonnonsuojelun alueeksi

Luonnonsuojelun tilanne Helsingissä

Helsingissä oli 30.10.2022 yhteensä 71 luonnonsuojelun aluetta, joista 57 kaupungin kokonaan tai osittain omistamalla alueella. Helsingin luonnonsuojeluohjelma 2015–24 (Ympäristölautakunta 29.9.2015) saadaan kaupungin omistamien alueiden osalta valtaosin toteutetuksi vuoden 2024 loppuun mennessä. Pääosin se on jo toteutettu.

Vuonna 2023 aletaan valmistella uutta luonnonsuojeluohjelmaa. Valmistelun alkuvaiheessa ympäristöpalvelut tarkastelee ennakkoluultomasti kaikkia ohjelmatyöhön liittyviä aloitteita ja alue-ehdotuksia. Itse ohjelma valmistellaan läheisessä yhteistyössä toimialan eri palvelujen kesken ja muidenkin toimialojen kanssa.

Esityksessä on kysymys luonnonsuojelulain 24 §:n mukaisesta ns. yksityismaalla sijaitsevan alueen rauhoittamisesta. Luonnonsuojelulaissa tarkoitetaan yksityismaalla myös kaikkien muiden julkisyhteisöjen kuin valtion omistamaa maata tai vettä.

Luonnonsuojelulailla rauhoitetuista alueista valtaosa on maa-alueita. Töölönlahden vesialueen 21 hehtaarin kokonaispinta-alaa laajempia merialueen luonnonsuojelualueita on Helsingissä vain kolmella valtakunnalliseen Natura-ohjelmaan kuuluvalla kohteella: Vanhankaupunginlahdella, Kallahden matalikolla ja Östersundomin lintuvesillä. Pinta-alavertailussa suojellun merialueen osuus on isompi kuin alueiden lukumäärissä: maata on rauhoitettu luonnonsuojelualueeksi yhteensä 859 ha ja vettä (valtaosin merta) 491 ha. Syyinä meren- ja muun vedenalaisen luonnon suojelualueiden vähyyteen on ollut vedenalaisen lajiston ja luontotyyppien työläs tutkittavuus ja siitä johtuva heikompi tiedon taso. Tähän ollaan saamassa parannusta Metsähallituksen johdolla yhteistyössä myös Helsingin ympäristöpalvelujen kanssa hiljattain tehtyjen VELMU-inventointien myötä (ekologisesti arvokkaiden meriluontoa-alueiden määrittely).

Luonnonsuojelulain (1996) 10 § 1 momentissa luetellaan 7 vaihtoehtoista kriteeriä, jotka luonnonsuojelualueen tulee täyttää. Töölönlahteen soveltuu kiistatta kohta 1) uhanalaisten tai harvinaisten lajien (useita vesilintulajeja) pesintä sekä subjektiivisemmin arvioiden kohdat 4) erityinen luonnonkauneus ja 7) suojelun tarve edustavuuden, tyypillisyyden tai kauneuden vuoksi.

Vesialueen omistus

Noin neljännnes Töölönlahden vesialasta rautatien silta-aukosta Linnunlaulun suuntaan Helsinginkadulle pohjoiseen on valtion omistuksessa. Tähän rajoittuvalla maa-alueella kaupungilla on tiettyjä hallintaoikeuksia, ja tilanne on osin epäselvä. Kaupungin alueen mahdollinen rauhoittaminen ei kuitenkaan liene valtion omistustavoitteiden vastaista eikä riippuvaista edellä mainitun maa-alueen hallinnasta. Tämä tulee kuitenkin varmistaa lausuntopyyntöillä, jos myös valtion vesialue otetaan luonnonsuojeluohjelmaan. Alueen eheyden kannalta olisi ihanteellista, jos myös valtio rauhoittaisi oman vesialueensa. Valtion omistaman alueen mahdollinen luonnonsuojelulain mukainen rauhoitusprosessi on erilainen, eikä sitä kannata kytkeä kaupungin omiin päätöksiin. Valtion

vesialue ei myöskään ole välttämätön lisä kokonaisuuteen, koska myös siellä on sama moottoriveneen käyttökielto kuin kaupungin vesillä ja sama vesistöissä liikkumisen yleisoikeus (tosin rajoitettuna lihas- tai tuulivoiman käyttöön) kuin muuallakin Töölönlahdella.

Meriveden johtamisen vaikutukset veden laatuun ja vesiekosysteemiin

Töölönlahden veden laatua on parannettu vuodesta 2005 johtamalla lahden pohjoispäähän merivettä n. 500 litraa sekunnissa Humallahdelta. Lisäveden johtaminen lahdelle on kohentanut veden laatua ja kasvattanut näkösyvyyttä. Se on mahdollistanut valon tunkeutumisen syvemmälle, ja täten kasvillisuuden peittämän pohjan osuus on hieman kasvanut.

Kasvillisuuden peittämä pohjan alue rajoittuu pääosin alle yhden metrin syvyyteen. Lahden keskiosan pohja on liejua, ja siellä esiintyy pääosin vain hapen niukkuutta sietäviä surviaissääsken toukkia. Töölönlahdella ei ole havaittu uhanalaisia vesikasveja. Alue ei ole erityisen tärkeä kalojen lisääntymisalue, joskin Töölönlahdella on havaittu pieniä määriä ahvenen ja kuhan poikasia sekä isojakin kuha- ja haukiyksilöitä. Alue on kuitenkin yksi harvoista laajemmista yhtenäisistä alueista Helsingissä, jossa vedenalaiseen luontoon ei kohdistu moottoriveneilyn aiheuttamaa vedenalaisen luonnon häiriötä. Töölönlahti on sikälikin edustava luonnontilaisen kaltainen rehevä ja matala merenlahti.

Melko puhtaan meriveden johtamisen ansiosta Töölönlahden veden laatu ja ekologinen tila on nyt parempi kuin koko 1900-luvun aikana. Vanhempia tieteellisiä havaintoja ei ole, mutta lahteen on jo pitkään ennen sitä joutunut merkittäviä määriä jätevettä vuonna 1822 perustetusta sokeritehtaasta sekä asutuksesta. Lahden veden vaihtuvuus on kuitenkin ollut parempi ennen vuonna 1862 käyttöön otetun Hämeenlinnan rautatien rakentamista.

Töölönlahden luontoarvot

Veden laadun parantaminen on vaikuttanut koko ekosysteemiin. Kelluvien planktonlevien lisäksi lahden pohjassa on tiheää kasvillisuutta, kuten karvalehteä, tähkä-ärviää ja näkinpartoja.

Vesiselkärangattomia on paikoin runsaasti etenkin lähellä pintaa (1-1,5 m), mikä johtunee siitä, että vesi on syvempänä kuitenkin edelleen samaa. Selkärangattomia syövät osa vesilinnuista ja kalat, jotka puolestaan ovat kalansyöjälintujen, Töölönlahdella etenkin lahdella pesivän silkkiuikun ja siellä muuten saalistavien koskeloiden, tiirojen ja harmaa-haikaran ravintoa.

Puhtaan meriveden juoksutuksen alkaessa Töölönlahdelta puuttui pesivä vesi- ja rantalinnusto lukuun ottamatta puistoalueella mahdollisesti pesineitä yksittäisiä sinisorsanaaraita. Ensimmäinen merkki vesikasvillisuuden elpymisestä oli kyhmyjoutsenien saapuminen alueelle laiduntamaan ennen syysmuuttoa. Nykyiseen pesimälinnustoon kuuluvat (sulkeissa pari- tai poikuemääriä 2020-22): kyhmyjoutsen (2-3), haapana (6), sinisorsa (4-8), telkkä (0-1), silkkiuikku (7-9), nokikana (6-10 paria ja n. 40 isoa poikasta 2022) ja rantasipi.

Pesimäaikana lahdella vierailee kalansyöjälintuja, kuten kala- ja lapintiiroja, räyskiä, merimetsoja ja harmaahaikaroita. Kala- ja lapintiiran pesintää estänee sopivien pesäpaikkojen puute, arempien lajien myös rauhattomuus. Muuttoaikana keväällä on tavattu enimmillään 6 yksilöä äärimmäisen uhanalaista punasotkaa, jotka toiveista huolimatta eivät ole jääneet lahdelle pesimään. Syysmuuton aikana lepäileviä lintuja on runsaasti, pesivien lajien lisäksi useita loppilajeja, tukkasotkia, harmaasorsia, isokoskeloita ja uiveloita ym.

Eläintarhanlahden puolella sijaitseva Tokoinranta on Helsingin tärkein talvehtivien sinisorsien keskittymä. Niiden seurassa on ollut sellaisia varsin poikkeuksellisia talvehtimistä yrittäviä vesilintulajeja kuin valkopoiski- ja tundrahanhi sekä pikku-uikku.

On huomionarvoista, että erittäin uhanalainen nokikana onnistuu Töölönlahdella kasvattamaan isoiksi maastopoikasiksi asti noin 10 parin voimalla noin 40 poikasta. Myös silmälläpidettävän silkkiuikun poikastuotto on hyvä. Sorsalinnut eivät pääse näin hyviin tuloksiin. Tärkeimpien linnustonsuojelualueidemme Vanhankaupunginlahden ja Östersundomin lintuvesien poikastuotot pesivää paria kohden laskettuna eivät ole läheskään samaa luokkaa, huolimatta varsinkin Vanhankaupunginlahden hoitoon jo pitkään käytetyistä voimavaroista. Töölönlahteen on investoitu ainoastaan meriveden pumppauksen melko vähäiset kustannukset.

Tulvaportti ja pumppaamo

Meriveden pinnan nousua ja tulvimisriskin kasvua ennakoiden kaupunki on ryhtynyt valmistelemaan tulvaporttien ja pumppaamon rakentamista Eläintarhanlahden Tokoinrantaan rautatiesillan aukkoon, jonka kautta merivesi virtaa Töölönlahdelle ja sieltä pois. Kaupunki on omassa tiedottamisessaan käyttänyt tulvanhallintarakenteesta monitulkin-taista nimeä tulvapato, mikä on johtanut julkista keskustelua tarpeetto-maan vastakkainasetteluun. Kysymyksessä ei ole patorakenne vaan tulvaportti. Veden pinnan noustessa Töölönlahdella yli tulvarajan suljetaan kevyen liikenteen sillan alla olevat sulkuportit. Tällä estetään veden pääsy Eläintarhanlahdesta Töölönlahteen. Tulvaportti on tarkoitettu

hätätilanteita varten, kun meritulva uhkaa Töölönlahden rannan rakennuksia. Tulvaportteja joudutaan käyttämään harvoin, lähitulevaisuudessa ei edes joka vuosi. Laitteistoa täytyy kuitenkin testata kerran pari vuodessa. Tulvaporttien yhteyteen rakennetaan myös pumppaamo siltä varalta, että veden pinta Töölönlahdella edelleen nousee. Tämä voi tapahtua, jos tulvaporttien kiinni ollessa alueella sataa runsaasti ja hulevedet nostavat veden pintaa Töölönlahdella.

Suunnitelmat tulvaporttien rakentamiseksi ovat valmiit. Toteutus alkaa näillä näkymin aikaisintaan syksyllä 2024. Rakentamiseen tarvittavasta vesiluvasta valitettiin. Korkein hallinto-oikeus totesi, ettei valittajalla ole valitusoikeutta. Töitä ei voida kuitenkaan aloittaa, koska vesiluvassa oleva rakentamisaika ei valituksesta aiheutuneen viivästyksen vuoksi riitä. Vesilupaan on haettu jatkoaikaa.

Vaikutukset nykymuotoiseen virkistyskäyttöön ja mahdollisten rajoitusten tarve

Järjestöjen aloitteessa todetaan seuraavaa: Perustettavan luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksissä on kiinnitettävä huomiota etenkin siihen, ettei Töölönlahdelle saa tuoda sellaista toimintaa ja tapahtumia, jotka häiritsevät lahdella pesivää linnustoa. Moottoriveneiden ja -laitteiden käyttökieltoa on jatkettava vesialueella.

Töölönlahden vesialuetta ei ole käytetty tapahtumiin, vaikka tähän tähtääviä suunnitelmia on ollut. Sen sijaan monenlainen virkistyskäyttö on vilkasta sekä vesi- että puistoalueilla. Talvehtivien vesilintujen on todettu reagoivan joukkoapaolla uudenvuoden ilotulitukseen ja valotaitteeseen, joita ei siis tulisi suunnata Tokoinrantaan.

Lintujen kokemaa häiriötä ei ole sama asia kuin ihmisten niiden puolesta kokemaa häiriötä. Yksilötasolla lintujen stressin mittaaminen on vaikeaa. Populaatiotasolla hyvä pesimämenestys kuitenkin kertoo siitä, että häiriön voimakkuus ei edistä luontokatoa. On jopa mahdollista, että vilkas liikenne ja ihmistoiminta Töölönlahden ympärillä suojaa lintuja jossakin määrin pedoilta ja pesärosvoilta. Soutelu, suppailu ja satunnainen uiminen nykyisessä laajuudessaan näyttävät mahtuvan Töölönlahdelle nokikanojen, silkkiuikkujen ja jopa kyhmyjoutsenten sekaan, joiden koirat voisivat olla aggressiivisia reviirinsä ja jälkeläistensä puolustajia.

Tavoite 2: Rakentamattoman vihersuojavyöhykkeen määrittely ja kansallinen kaupunkipuisto suojeluinstrumenttina

Aloitteen liitekartan mukaan Mannerheimintien, Helsinginkadun (pois lukien oopperan tontti), pääradan ja Töölönlahdenkadun väliset viheralueet määritettäisiin rakentamattomaksi vihersuojavyökkeeksi. Tämän suojelukeinona olisi koko Töölönlahden vesialueineen ja puistoineen

14.02.2023

Asia/4

liittäminen kansalliseen kaupunkipuistoon, jonka ydin olisi Keskuspuistossa ja Haltialassa.

Kansallinen kaupunkipuisto (määritelty maankäyttö- ja rakennuslaissa 68-70 §§) on Helsingissä osoittautunut vaikeaksi suojeluinstrumentiksi. Jossakin muodossa sitä on ehdotettu ja valmisteltu jo 1990-luvulla. Töölönlahden suojelulle ei ole välttämättä eduksi, jos se kytketään kansallisen kaupunkipuiston valmisteluun. Sen sijaan Töölönlahden mahdollinen suojelu voisi voimistaa kansallisen kaupunkipuiston suuntaa Haltialasta ja Keskuspuistosta kohti keskustaa. Keskusta-alueen mukaan ottaminen on välttämätön edellytys kansalliselle kaupunkipuistolle, ja sen tavanomainen suunnittelun suunta muissa kaupungeissa on ollut keskustasta ulospäin.

Vihersuojavyöhykkeen ja siihen mahdollisesti liittyvien asemakaavan muutosten tarpeellisuutta tulee pohtia erillisenä kysymyksenä joko yhdistettynä kansalliseen kaupunkipuistoon tai siitä erillään.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Raimo Pakarinen, ympäristötarkastaja (luonnonsuojelu), puhelin: 310 31534
raimo.pakarinen(a)hel.fi

Jari-Pekka Pääkkönen, tiimipäällikkö (vesiensuojelu), puhelin: 310 31536
jari-pekka.paakkonen(a)hel.fi

Lasse Toivanen, projektinjohtaja (tulvaporsti ja pumppaamo), puhelin: 09 310 39343
lasse.toivanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 [Aloite 12.9.2022](#)
- 2 [Aloite 12.9.2022, liite, kartta](#)
- 3 [Aloite12.9.2022, liite, kartta, vihersuojavyöhyke](#)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

[Kaupunkiympäristölautakunta 07.02.2023 § 71](#)

Lisäys asukasvalintojen kriteereihin

VUOSAARENTIE 6a
TALOTOIMIKUNTA

Helsingin kaupungin hallitus /
Kaupunkiympäristötoimenlautakunta

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO HELSINGFORS STADS REGISTRATORSDEN TOR Saapunut/Inkommet
28. 11. 2022
Dnr/Dnr _____
Tehtäväluokka _____
Uppgiftsklass _____

Viite: Asukkaiden valintakriteerit Hekan asuntoihin

ASIA: EHDOTUS LISÄYKSEKSI ASUKASVALINTOJEN KRITEREIHIIN

Helsingin kaupungin asunnot Oy:n (Heka) kohteen 3011, Vuosaarentie 6a talotoimikunta esittää seuraavaa:

Asukkaiden elämän tilanteissa tapahtuu muutoksia heidän Hekalla asumisen aikana. Tällaisia muutoksia ovat mm. perhesuhteiden muutokset. Asukkailla on mahdollisuus hakea Heka asuntoa, elämän tilanteen muuttuessa Helsingin asuntojen hakemuksella. Kuitenkin, jos asukas haluaisi jatkaa asumistaan tutussa yhteisössä se ei ole todennäköisesti mahdollista, vaan hän joutuu hakemaan "uutta" asuntoa "uutena" hakijana ja "uudelta" alueelta. Tämä on omiaan lisäämään segregatiota, ympäristön rasisitusta (mm. "turhat" muutot) sekä juurettomuutta.

Siksi talotoimikuntaa esittää, että kun asuntoja vapautuu jossakin kohteessa (esim. 3011, Vuosaarentie 6a) selvitettäisiin, onko ko. kohteessa asukkaita hakemassa vastaavaa asuntoa ja hänelle osoitettaisiin kyseinen asunto, mahdollisuuksien mukaan.

Menettelyä puoltaa mm. se, että asukaan yhteisölliset suhteet eivät katkea ja kohteesta kuitenkin vapautuu asunto, jonka voi osoittaa jonossa olevalle asunnon tarvitsijalle.

Kohteessa 3011, Vuosaarentie 6a on poikkeuksellisen paljon pieniä yhden hengen asuntoja, johtuen talon historiasta. Talo on ollut osittainen Helsingin kaupungin vanhusten palveluyksikkö ja siitä johtuen talossa on myös invalideille tarkoitettuja asuntoja.

Koska Helsingin asuntojen jakajilla ei ole tätä tietoa on invalidiasuntoja osoitettu henkilöille, jotka sitä eivät tarvitse. Lisäksi pienet asunnot ovat niin pieniä, ettei esim. lasten ja/tai lastenlasten yökylät ole mahdollisia.

Toivomme esityksemme johtavan, Heka-asunnoissa asuvien, asukkaiden kannalta myönteiseen tulokseen.

Helsingissä 28.11.2022

3011, Vuosaarentie 6a
talotoimikunta

pstak

Pekka Aalto

Puheenjohtaja:
Pekka Aalto

Puh.

Mail:

03.04.2023

Apulaispormestari

Vuosaaren 6a talotoimikunta
Pekka Aalto

Kunnan asukkaan aloite asukasvalintojen kriteereihin tehtävästä lisäyksestä

HEL 2022-014428 T 10 07 01

Hyvä Vuosaarentie 6a:n talotoimikunta, kiitos aloitteestanne! Kaupunginhallitus hyväksyi uuden asukasvalintaohjeen 3.10.2022 (676 §), ja se otetaan käyttöön tämän vuoden aikana. Järjestelmäkehitys on meillä, ja toivomme, että se valmistuu ennen kesää, mutta on mahdollista, että järjestelmä valmistuu vasta vuoden jälkipuoliskolla.

Toistaiseksi noudatetaan siis vielä ohjetta, jonka mukaan: "Asukkaiden valinta Helsingin kaupungin omistamiin, valtion tuella rakennettuihin vuokra-asuntoihin (ns. ARA-vuokra-asuntoihin) perustuu asukasvalinnasta annettuihin lakeihin ja asetuksiin sekä Helsingin kaupunginhallituksen 8.3.2010 (283 §) vahvistamiin asukasvalintaperiaatteisiin." Kaikki hakijat, myös asunnon vaihtajat, voivat itse määritellä hakemukselleen, miltä alueilta ovat valmiita ottamaan asunnon vastaan. Jos hakemukselle valitsee vain yhden alueen, on mukana vain ko. alueelta vapautuvien asuntojen asukasvalinnoissa, jolloin mahdollisuudet asuntotarjouksen saamiseen ovat huomattavasti pienemmät, kuin tilanteissa, joissa hakemukselle on merkitty useita alueita.

Vaihtoja pyritään tekemään mahdollisuuksien mukaan, mutta etusijalla ovat luonnollisesti asunnottomat ja asunnottomuusuhan alla olevat. Hekan kohteet, joissa on invalidiasuntoja, ovat asuntopalveluilla tiedossa, ja invalidiasuntoihin etusijalla ovat invalidit. Aina ei kuitenkaan kohteeseen kohdistuvien asuntohakemuksien joukossa ole invalidihakijoita, jolloin asuntoa tarjotaan kuten muitakin asuntoja.

Uudessa asukasvalintaohjeessa vaihtajien asema paranee tilanteissa, joissa on tarve esteettömälle asunnolle, koska esteetöntä asuntoa tarvitsevat nousevat kaikista kiireellisimpään asunnontarveluokkaan. Samoin uudessa ohjeessa toiseksi kiireellisimpään asunnontarveluokkaan on tulossa uusi kriteeri "Hekan asunnonvaihtajat, jotka asuvat tarpeeseensa nähden liian suuressa asunnossa". Ko. kriteeri toivottavasti

03.04.2023

Apulaispormestari

osaltaan edistää vaihdon saamista perhemuutostilanteissa. Uudiskoh-
teista varataan jatkossakin kolmasosa asunnon vaihtajille. Eli kaikki,
joilla on voimassa oleva hakemus esimerkiksi Vuosaaren alueelle, tule-
vat huomioiduiksi oman hakemuksensa kiireellisyysluokan mukaisesti,
kun asuntoja vapautuu.

Lisätiedot

Anna Villeneuve, erityisasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Apulaispormestari

03.04.2023

Apulaispormestari

Anni Sinnemäki
apulaispormestari

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Kuuden tunnin työpäivän kokeiluja Uudenmaan sote-alan työpaikoilla

Kirjaamo Helsinki

Lähettäjä: Kommunistinuoret ry <kommunistinuoret@gmail.com>
Lähetetty: torstai 3. marraskuuta 2022 0:07
Vastaanottaja: kirjaamo.hva@keusote.fi; kirjaamo.vantaanjakeravanhyvinvointialue@vantaa.fi; kirjaamo@itauusimaa.fi; kirjaamo@luvn.fi; Kirjaamo Helsinki; keskuskirjaamo@hus.fi
Aihe: Vetoomus paremman työajan puolesta sote-alalle Uudellamaalla

Vetoomus

HUS:n valtuustolle, Helsingin kaupunginvaltuustolle sekä Länsi-Uudenmaan, Keski-Uudenmaan, Itä-Uudenmaan ja Vantaa-Keravan aluevaltuustoille

Me allekirjoittaneet esitämme käynnistettäväksi 6 tunnin työpäivän kokeiluja ansiotasoa alentamatta Uudenmaan sote-alan työpaikoilla. Vetoomukseen kertyi verkossa ja fyysisesti yhteensä 315 allekirjoittajaa 6.3.-31.10. välisenä aikana.

Viime vuodet ovat olleet monille rankkoja, ja varsinkin sote-alan henkilöstölle. Työpäivät ovat hyvin pitkiä ja stressaavia. Eräs keino työuupumuksen vähentämiseen, työn jakamiseen ja tulonjaon oikeudenmukaistamiseen on korjata työaika paremmaksi. On aika lyhentää työaika 6 tuntiin päivässä ja 30 tuntiin viikossa!

Hyödyt työajan lyhentämisestä ovat tulleet selvästi esiin kokeilujen ja tutkimusten kautta ja niiden tulokset ovat yksiselitteiset; lyhyempi työaika lisää työssäjaksamista, vähentää kuormittavuutta ja stressiä sekä siten pienentää työterveydenhuollon kustannuksia. Työn tuottavuus kasvaa, kun työtä voidaan jakaa tasaisemmin. Siksi myöskään työnantajan kustannukset eivät nouse, sillä työajan lyhentäminen tuo merkittävää säästöä kohentuneen työhyvinvoinnin ja lisääntyneen tuottavuuden muodossa. Kaikista näistä syistä johtuen työajan lyhentäminen voidaan toteuttaa ansiotasoa alentamatta.

Esitämme käynnistettäväksi 6 tunnin työpäivän kokeiluja ansiotasoa alentamatta sote-alan työpaikoille Uudellamaalla. Määräaikaisten kokeilujen avulla on mahdollista nähdä käytännössä työajan lyhentämisen toimivuus sekä vaikutus työhyvinvoinnin paranemiseen. Tutkimukset ovat osoittaneet, että 8 tunnin työpäivän viimeiset tunnit ovat kaikista vähiten tuottavia. Jos nämä kaksi viimeistä tuntia leikattaisiin pois ansiotasoa laskematta, työhyvinvointi paranisi ja sote-alalle olisi mahdollista saada lisää ihmisiä töihin. Ympäri vuorokautiseen työhön voitaisiin lisätä kokonaan uusi vuoro; 8 tunnin työvuoroja saa vuorokautteen kolme, mutta 6 tunnin vuoroja saa neljä.

Lähteet:

Kuuden tunnin työpäivä paransi tuottavuutta ja hyvinvointia, muistaa pääluottamusmies – kysyimme, mitä 16 vuoden kokeilusta opittiin vaasalaisyrittäksessä (yle.fi)
The Case for the 6-Hour Workday (hbr.org)
Why We Have a 6-Hour Workday - Michael Hyatt

Terveisin

Kommunistinuorten pääkaupunkiseudun osasto, vetoomuskampanjan vetäjä

--

Jiri Mäntysalo

Pääsihteeri, Kommunistinuoret ry
Generalsekreterare, Ungkommunisterna rf
General Secretary, Communist Youth of Finland

[+358 \(0\)40 413 0997](tel:+3580404130997)

jiri.mantysalo@yahoo.fi

kommunistinuoret@gmail.com

kommunistinuoret.fi

16.5.2023

Apulaispormestarin vastaus kunnan asukkaan aloitteeseen

Vastaanottaja: Kommunistinuoret ry, Helsinki

Esitätte vetoomuksessanne käynnistettäväksi kuuden tunnin työpäivän kokeiluja ansiotasoa alentamatta sote-alan työpaikoille Uudellamaalla.

Vastauksena aloitteeseenne totean Helsingin kaupungin osalta, että ehdotettu kokeilu vaatisi merkittävästi lisähenkilöstöä, lisärahoitusta ja uudenlaista työvuorosuunnittelua. Kiristyvät palvelujen järjestämisen velvoitteet sekä tiukentuva taloustilanne eivät mahdollista esitettyä kokeilua.

Esitätte aiheellisesti huolenne siitä, miten viime vuodet ovat olleet monille rankkoja, ja varsinkin sote-alan henkilöstölle. Helsingin kaupunki pyrkii varmistamaan työntekijöidensä työhyvinvointia monilla muilla keinoilla, kuten toteuttamalla yhteisöllistä työvuorosuunnittelua, parantamalla johtamista ja lähiesihenkilötyötä sekä tukemalla työhyvinvoinnin ja työkyvyn johtamista ja toimintatapoja.

Daniel Sazonov

apulaispormestari

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala

Helsingin kaupunki

Ympäristörahas-ton perustaminen

Kirjaamo Helsinki

Lähettäjä: Ritva Hartzell
Lähetetty: tiistai 6. syyskuuta 2022 12:01
Vastaanottaja: Kirjaamo Helsinki
Aihe: Ympäristörahaston perustaminen

Kun olen nyt saamassa ympäristöpalkinnon 50 vuotta jatkuneesta vapaaehtosesta ympäristötyöstäni Helsingin kaupungille, esittäisin toiveen, että Helsingin kaupunki perustaisi rahaston, jolla tuettaisiin myös nuorempaa sukupolvea tekemään ympäristötyötä, joka koituisi veronmaksajien eduksi eikä vähentäisi uusien puistojen rakentamiseen ja vanhojen puistojen kunnostamiseen tarvittavia määrärahoja. Olen Erkki Tuomiojan ja kuvanveistäjä Maila Klemettisen kanssa tekemässä eduskuntaloitetta roskaamisen sanktioimiseksi, jotta Helsinki Pohjolan valkoisena kaupunkina toteutuisi myös käytännössä eikä vain runollisissa sanoissa ja mielikuvissa. Olen itse eri maanosia kiertäneenä kokenut, että sekä lännessä että idässä, miten roskaamisesta sakoitetaan. Yhdysvaltojen keskilännessä sijaitsevassa Denverissä heitin tahallani kokeeksi roskan maahan, ja 15 minuutin kuluessa kädessäni oli sakkolappu. Kiinan pääkaupungissa sakkolappu oli kädessäni 5 minuutissa. Rajan ylitys ei olisi ollut mahdollista ilman sakon maksamista. Ja systeemi toimi sujuvasti ja turhaa huomiota herättämättä. Roskaamiseen sakottamiseen oli kummassakin paikassa palkattu työntekijöitä.

Olisi aika, että Suomi ainoana EU-maana nousisi maailmankartalle muullakin kuin ralliautoilulla, hiihdolla ja pesäpallolla. Turistit, jotka rantautuvat Helsinkiin meriteitse havaitsevat heti, onko kaupunki siisti vai lentävätkö roskat silmille eivätkä vain Kauppatorin lokiin jätökset. Suomi houkuttelevana turistimaana vaatii paljon vaivannäköä paitsi nähtävyyksien myös erilaisten kulttuuritapahtumien muodossa, mutta myös siisteydessä. Sitä paitsi myös luonto on kulttuuria, ja kaikki taidehan pyrkii jäljittelemään luontoa eri tyyleillä, ja Suomen luonto on innoittanut kaikkia suomalaisia eri kulttuurilajien eturivin taiteilijoita.

Minulle ympäristömitalin ohella yhtä tärkeää on saada aikaan roskaamisesta sakottava laki. Järjestyksenvalvojen toimipisteen perustaminen ja sen toiminta maksaisi nopeasti itsensä takaisin, kuten pysäköinninvalvojen toiminta, ja pelkkä lain olemassaolo, mahdollisuus ja uhka saada sakko hillitsee roskaajia, sillä eiväthän poliisit, vartijat ja pysäköinninvalvojat ennätä jokaiseen häiriöpaikkaan.

Ritva Hartzell
Kirjailija

25.5.2023

Kunnan asukkaan aloite, nuorten ympäristörahasen perustaminen

Hyvä Ritva Hartzell

Lämpimät onnittelut ympäristöpalkinnon johdosta ja kiitos aloitteestasi, jossa esität, että Helsingin kaupunki perustaisi rahaston, jolla tuettaisiin nuorempaa sukupolvea tekemään ympäristötyötä ja joka koituisi veronmaksajien eduksi eikä näin vähentäisi uusien puistojen rakentamiseen ja vanhojen puistojen kunnostamiseen tarvittavia määrärahoja.

Helsingin kaupunki tekee kaupunkitasoisesti jo nyt paljon töitä lasten ja nuorten ympäristötietoisuuden lisäämiseksi.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla toteutetaan kestävästä kehityksen opinpolkua, joka tarkoittaa sitä, että kaiken ikäiset oppijat pääsevät perehtymään ilmastonmuutokseen ja kestävästä kehitykseen varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa, toiselle asteelle ja vapaassa sivistystyössä.

Kestävä kehitys on huomioitu kokonaisvaltaisella läpäisyperiaatteella Helsingin kaupungin varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelmissa. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on kehitetty kestävästä tulevaisuuden opinpolku. Sen myötä kaikenikäiset oppijat ovat vuorovaikutuksessa kestävästä kehityksen teemojen kanssa omassa päiväkotit- ja kouluarjessa sekä toisen asteen opinnoissa.

Opinpolku lähtee liikkeelle varhaiskasvatuksesta, jossa tutustutaan kestävästä elämäntapaan seitsemän ketun kanssa. KETTU-mallissa yhdistyvät ilmasto- ja ympäristökasvatus, tulevaisuudenlukutaito ja uutta luova oppiminen. Perusopetukseen on kehitetty Tulevaisuusaamut yhdessä oppilaiden kanssa ja niiden toteuttamiseen annetaan henkilöstölle täydennyskoulutusta. Opinpolku jatkuu sekä lukiossa että ammatillisessa koulutuksessa. Lukioiden henkilöstön ja opiskelijoiden kanssa kehitettiin yhteistyössä oppiainerajat ylittävä ilmastokokonaisuus, jonka nimi on Hiilineutraali Helsinki -opintojakso. Opintojakson nimi tulee Hiilineutraali Helsinki 2030 -päästövähennysohjelmasta. Opintojakso tuli pakolliseksi kaikille ensimmäisen vuoden lukiolaisille elokuusta 2021 lähtien.

Kaupunginhallitus on 27.2.2023 hyväksynyt Helsingin Roskaantumisen hillinnän toimenpideohjelman 2022–2025 ohjeellisena noudatettavaksi. Ohjelman toimenpiteet on jaettu viiteen kärkihankkeeseen ja muihin toimenpiteisiin. Kärkihankkeet ovat useamman vuoden kestäviä suurempia kokonaisuuksia ja ovat ohjelman erityisessä fokuksessa. Toimenpiteet ovat jaettavissa kolmeen teemaan: viestintä, yleiset alueet ja rakentaminen. Myös kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala nuorisopalvelut on mukana toimenpideohjelmassa, jossa yhtenä toimenpiteenä on toteuttaa yhdessä nuorten kanssa viestintäkampanja roskaantumisesta.

Edellä olevan perusteella voikin todeta, että kaupunki tekee merkittäviä panostuksia lasten ja nuorten ympäristötyöhön. Nämä panostukset eivät ole sidoksissa puistojen kunnossapidon määrärahoihin, eivätkä siten vähennä uusien puistojen rakentamiseen taikka vanhojen korjaamiseen tarvittavia määrärahoja, joten rahaston perustaminen siinä tarkoituksessa ei ole tarkoituksenmukaista.

Juhana Vartiainen
pormestari

HSL:n lipun myöntäminen kaupungin työntekijöille ja ikäihmisille

Helsingin kaupunginhallitukselle

Asia: aloite HSL:n lipun myöntämisestä kaupungin työntekijöille ja ikäihmisille

Esitämme, että kaupungin vuoden 2023 budjetissa varataan työsuhdematkalippu kaikille kaupungin työntekijöille työsuhde-etuna.

Samalla kaikille 70-vuotta täyttäneille helsinkiläisille myönnetään HSL:n maksuton vapaalippu AB-vyöhykkeelle, jotta ikäihmisten osallistuminen vapaa-ajan harrastuksiin, virkistykseen, liikuntaan ja erilaisiin järjestöjen aja yhteisöjen toimintaan turvataan. Näin myös estetään yksinäisyyttä ja syrjäytymistä sekä vahvistetaan osallisuutta ja sosiaalista kanssakäyntiä sukupolvi- ja kulttuurirajoja ylittäen. Kaupunki etenisi täten myös ikäystävälliseen ja kaikkia asukkaita huomioon ottavaan suuntaan.

Helsingissä 27.9.2022

Eläkeläisten Helsingin aluejärjestön aluetoimikunnan kokous

25.5.2023

Kunnan asukkaan aloite, HSL-lipun myöntäminen kaupungin työntekijöille ja ikäihmisille

Hyvät Eläkeläisten Helsingin Aluejärjestö ry:n jäsenet

Esitätte aloitteessanne, että kaupungin budjetissa varattaisiin työsuhdematkalippu kaikille kaupungin työntekijöille työsuhde-etuna ja, että samalla kaikille 70 vuotta täyttäneille helsinkiläisille myönnetään HSL:n maksuton vapaalippu AB-vyöhykkeelle. Näin turvattaisiin ikäihmisten osallistuminen vapaa-ajan harrastuksiin, virkistykseen, liikuntaan ja erilaisiin järjestöjen ja yhteisöjen toimintaan. Lisäksi tällä toimenpiteellä estettäisiin yksinäisyyttä ja syrjäytymistä sekä vahvistettaisiin osallisuutta ja sosiaalista kanssakäyntiä sukupolvi- ja kulttuurirajoja ylittäen. Aloitteen mukaan kaupunki etenisi täten myös ikäystävälliseen ja kaikkia asukkaita huomioon ottavaan suuntaan.

Kiitän aloitteesta ja haluan lisäksi kiittää yhdistystä hyvästä yhteistyöstä ja aktiivisuudesta ikäystävällisen kaupungin kehittämisessä. Siltä osin, kuin aloitteenne koskee kaikille 70 vuotta täyttäneille helsinkiläisille myönnettävää HSL:n maksutonta vapaalippua AB-vyöhykkeelle, on aloite hallintolain 21 §:n mukaisesti siirretty Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) käsiteltäväksi, sillä Helsingin kaupungilla ei ole asiassa toimivaltaa.

Työmatkaedulla tai työsuhdematkalipulla tarkoitetaan työntekijän luontoisetua, joka on pääosin tarkoitettu kodin ja työpaikan välisiin matkoihin. Työmatkaetuun ei liity matkojen määrään tai vuorokauden aikaan liittyviä rajoituksia. Työntekijä voi käyttää työmatkaetua myös yksityismatkoihinsa. Työmatkaetu oikeuttaa joukkoliikenteen käyttöön ja edun voit käyttää HSL:n, VR:n tai Matkahuollon lippuihin. Työmatkaetu on henkilökohtainen eli käyttöoikeus lippuun on vain työntekijällä. Työnantajan ei tarvitse selvittää todellisia kodin ja työpaikan välisiä matkakuluja, jos myönnettävän työsuhdematkalipun arvo on enintään 750 euroa vuodessa.

Helsingin kaupunki myöntää työsuhdematkalippuedun kaikille kaupungin työntekijöille työsuhde-etuna. Vuonna 2022 työsuhdematkalippuetu oli 160 euroa/henkilö/vuosi. Vuoden 2023 talousarvio ei pitänyt sisällään täysin maksuttoman työsuhdematkalipun myöntämistä koko kaupungin henkilöstölle, mutta vuoden 2023 talousarvioon sisältyi 3 miljoonan euron lisäys työsuhdematkalippuetuun varattuun määrärahaan. Vuonna 2023 työsuhdematkalippuetu on kaikille Helsingin kaupungin työntekijöille 200 euroa/henkilö/vuosi.

Kaupunginkanslian henkilöstöosasto on tehnyt laskemia työsuhdematkalipun arvon nostamisesta. Koko henkilöstölle myönnettävä 200 euron työsuhdematkalippuetu maksaa vuositasolla noin 7,5 miljoonaa euroa. Maksuttoman koko henkilöstölle myönnettävän työsuhdematkalippuedun kustannus olisi vuositasolla noin 28 miljoonaa euroa, kun lähtökohdaksi otetaan mainittu 750 euron enimmäismäärä. Tämä tarkoittaisi noin 21 miljoonan euron korotusta vuositasolla, mitä voidaan pitää todella merkittävänä korotuksena. Vertailun vuoksi voi todeta, että vuotuisten käyttömenojen koko kasvuvara on vuoden 2023–2024 budjettiraamimme puitteissa noin 86 miljoonaa euroa.

Juhana Vartiainen
pormestari

Helen Oy:n hintojen kohtuullistaminen

Kuntalaisaloite Helen Oy:n hintojen kohtuullistamiseksi

Helsingin kaupunginhallitukselle,

Helsingin kaupungin omistama energiayhtiö Helen Oy on nostanut sähkön hintoja vuoden aikana jo kolme kertaa. Viimeksi Helen nosti perussähkön hintaa lokakuun alussa peräti 58 %. Se on korottanut myös kaukolämmön energiamaksua 30 %.

Energian hintojen nousuun on monia syitä, joista dramaattisin on Ukrainan sota. Kyse on energiajärjestelmän kriisistä, joka näkyy erityisesti sähköpörssin hintojen voimakkaana nousuna.

Yksittäisen kuluttajan kannalta energian hintojen korottaminen kerralla useilla kymmenillä prosenteilla on kohtuutonta. Se nostaa myös asumisen, elintarvikkeiden ja monia muita hintoja.

Helsingin kaupunki voi vaikuttaa omistamansa energiayhtiön toimintaan. Kaupunki voi hillitä hintojen nousua alentamalla yhtiölle asettamia tuottotavoitteita. Toinen, vielä merkittävämmän hintoihin vaikuttava muutos olisi eriyttää Helen Oy:n sähkön myynti helsinkiläisille siitä myynnistä, jolla Helen kilpailee markkinoilla.

Nykyisin Helenin kuluttajille myymän sähkön hinta määritellään pohjoismaisen sähköpörssin hintojen mukaan. Sähköpörssissä hinta määräytyy kulloinkin kalleimman tuotantomuodon markkinahinnan mukaan ja siihen vaikuttavat myös Keski-Euroopan hinnat. Pörssihinta on paljon korkeampi kuin Helenin tuotantokustannukset. Myös samaan konserniin kuuluva Helen Sähköverkko Oy perii sähkön siirrosta markkinahintoja, vaikka siirtoverkko on rakennettu kaupunkilaisten varoilla.

Eriyttämällä sähkön tuotannon ja myynnin helsinkiläisille muusta toiminnasta Helen voi irrottaa kaupungin asukkailta perittävien hintojen määräytymisen sähköpörssistä ja alentaa kohtuuttoman korkeita hintoja. Suomen ja EU:n lainsäädäntö ei aseta estettä eriyttämiselle. Se vähentäisi Helenin voittoja, mutta toiminta olisi edelleen kannattavaa. Se ei vaarantaisi myöskään Helsingin kaupungin muuta toimintaa, tekeehän kaupunki omallakin toiminnallaan jatkuvasti satoja miljoona ylijäämää.

Me allekirjoittaneet Helsingin kaupungin asukkaat esitämme, että kaupunginhallitus ryhtyy toimiin Helen Oy:n helsinkiläisiltä perimien sähkön sekä kaukolämmön ja jäädytyksen kuluttajahintojen alentamiseksi. Tämä vastaa myös kaupungin energiayhtiön perustarkoitusta huolehtia sähkön ja lämmön tuottamisesta helsinkiläisille edullisesti ja turvallisesti

Helsingissä 14.11.2022

Yrjö Hakanen, , yrjo.hakanen@skp.fi, p. 050 3412320

Olli Salin, Asukkaiden Helsinki ry:n puheenjohtaja, salinol@outlook.com,
p. 050 599 1210

sekä kuntalaisaloitteen muut 264 allekirjoittajaa

25.5.2023

Kunnan asukkaan aloite, Helen Oy:n hintojen kohtuullistaminen

Hyvät kuntalaisaloitteen allekirjoittajat

Kiitos aloitteestanne, jossa esitätte, että Helsingin kaupunki ryhtyy toimiin Helen Oy:n helsinkiläisiltä perimien kuluttajahintojen alentamiseksi.

Venäjän Ukrainaan vuoden 2022 helmikuussa aloittaman hyökkäyssodan takia sähkömarkkinatilanne vaikeutui ja sähkön hankintakustannukset nousivat poikkeuksellisen paljon, mikä aiheutti hinnankorotuspaineita energiayhtiöille ja siten myös Helen Oy:lle. Juurisyy korkeille hinnoille on se, että Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan sekä siitä seuranneet energiapakotteet ja erityisesti maakaasun tuonnin loppuminen sekoittivat energiamarkkinat. Energian ja erityisesti maakaasun tarjontaan tuli iso lovi, jolloin olimme yhtäkkiä tilanteessa, jossa energian kysyntää oli paljon enemmän kuin mitä tarjontaa oli ja hinnat nousivat.

Helen Oy ei voi vaikuttaa sähkön pörssihintoihin. Helen Oy myy tuottamansa sähkön ja ostaa sähköä Pohjoismaisesta sähköpörssistä (Nord Pol). Sähkön hinta muodostuu sähköpörssissä kysynnän ja tarjonnan mukaan. Kun on paljon tarjontaa, hinta on edullinen, ja kun tarjontaa on vähän suhteessa kysyntään, hinta on korkea. Sähkön hinnan alentamiseen on olemassa kaksi keinoa, sähköntuotannon lisääminen tai kulutuksen vähentäminen. Uuden tuotannon rakentaminen sekä siihen liittyvät lupaprosessit kestävät vuosia, joten nopein tapa vaikuttaa sähkön hintaan on vähentää sähkön kulutusta.

Koska sähkön hintaan ja saatavuuteen ennakoitiin erilaisia häiriöitä talvikaudelle 2022–2023 varautui myös Helsingin kaupunki tilanteeseen nopeilla ja osin tilapäisillä toimenpiteillä, jotta energiankulutusta ja -kustannuksia saatiin alennettua ja palvelut turvattua. Kulutuksen vähentämistä tavoiteltiin kaupungin kaikissa soveltuvissa toimitiloissa, suurissa kulutuskohteissa sekä yleisillä alueilla.

Helen Oy tuottaa sähköä tukkumarkkinoille ja ostaa sähköä tukkumarkkinoilta asiakkailleen vähittäismarkkinoille. Lähtökohtaisesti sähkön tuotanto ja sähkön myynti asiakkaille ovat eri toimintoja, joiden pitää kantaa omat kustannuksensa ja olla kannattavia.

Helen Oy:n liikevoitto kasvoi vuoden 2022 tammi-syyskuussa 20 prosenttia verrattuna vuoden 2021 vastaavaan ajanjaksoon. Liikevoittoprosentti, eli liikevaihdosta yhtiölle jäävä voitto kuitenkin laski 11 prosenttia. Poikkeuksellisen korkeiden markkinahintojen takia Helen Oy:n liikevoitto tehtiin sähköntuotannon myynnillä tukkumarkkinoille, ei Helen Oy:n asiakkaille tehtävässä vähittäismyynnissä. Sähkön korkea hinta asiakkaille johtuu markkinahinnan noususta, eikä se perustu yhtiön tuloksen kasvattamiseen.

Esitätte aloitteessanne, että Helen Oy:n tulisi myydä sähköä Helsingin asukkaille halvemmalla kuin mitä sähkön markkinahinta on. Vaikka sähkön kysynnän vähentäminen ja tuotannon lisääminen on pitkällä aikavälillä ainut kestävä ratkaisu markkinahinnan tasaamiseen, lanseerasi Helen Oy kaikille asiakkailleen uuden määräaikaisen tuotteen, joka auttaa asiakkaita vaikeassa sähkömarkkinatilanteessa. Uusi tuote kannustaa asiakasta säästämään sähköä, ja tämän lisäksi peruskulutuksen energianhinta on rajattu merkittävästi viime aikojen markkinahintaa alemmas.

Luonnollisesti tämä ei ole taloudellisesti kannattava ratkaisu, koska vähittäismyynnissä ei ole tehty aiempaa parempaa tulosta tähänkään asti, vaan tämänvuotiset voitot on tehty, kuten edellä on todettu, tukkumarkkinoilla. Uusi tuote vaikuttaa merkittävästi koko yhtiön kannattavuuteen. Helen Oy haluaa kuitenkin olla tässä alan suunnannäyttäjä ja on siksi päätenyt tähän ratkaisuun.

Lopuksi voi todeta, että Helen Oy:n liikevoitto koituu lopulta kaikkien helsinkiläisten hyväksi, koska helsinkiläiset omistavat koko Helen yhtiön.

Juhana Vartiainen
pormestari

